

Liberalerna i Region Jönköpings län

Liberalerna i Jönköpings kommun

Yttrande i ärendet Nationell plan för transportinfrastruktur

Vid större infrastrukturinvesteringar krävs välgrundade och långsiktiga beslut. Långsiktigheten får däremot aldrig innebära att man inte är beredd omvärdera tidigare fattade inriktningar om nya beslutsunderlag ger stöd för det. Inriktningsbeslut måste granskas utifrån nya underlag på ett prestigelöst sätt.

Järnväg Värnamo-Jönköping/Nässjö, elektrifiering och höjd hastighet

Vi ser planerade elektrifieringar i planen som angelägna och de kommer vara till stor nytta i hela regionen vad gäller kapacitet för såväl person- som godstrafik.

Nya tillgängliga utredningsunderlag ger starka indikationer på att tidigare prioriteringar som innebär avveckling av järnvägen Tabersbanan och nybyggnation av sträckan Byarum-Tenhult riskerar att bli en mycket dyrare lösning än alternativet att upprusta nuvarande järnväg Vaggeryd-Jönköping via Månsarp. Detta utan att man uppnår större samhällsnytta varken för persontåg eller godståg. Om man så som nya underlag pekar på, kan rusta upp den befintliga järnvägen och nå samma eller rent av större nytta regionalt och nationellt, är det alternativet rimligt att föredra framför nybyggnation.

Nybyggnation av Järnväg medför per definition vissa negativa effekter med ianspråktagande av ny mark samt skapande av fler barriärer för djurliv och människor. Varje investerad skattekrona behöver nog vägas gentemot nyttan och effekten av investeringen. Där kan nytt kompletterat beslutsunderlag ge bättre visshet om vilken inriktning som idag åstadkommer detta, upprustning eller nybyggnation.

Exploatering av nya bostadsområden i Jönköpings kommun med ökad befolkning inte minst i området södra Munksjön samt söder ut längs Tabergsådalen innebär i sig tungt argument att så långt det är möjligt i första hand prioritera upprustning av nuvarande järnvägssträcka. Vad gäller regionala och lokala mål om att betydligt minska personbilstrafikeringen i och kring Jönköping medför avveckling av järnväg i Tabergsådalen en försvårande faktor för att nå dessa mål, vilket motverkar de nationella klimatmålen. (se bilaga 1).

Liberalerna ser hellre att det satsas på att flytta genomfartstrafiken på E4:an utanför stadskärnan och förslaget är att man ser över om det skulle kunna ske söder om Jönköping.

De farhågor som lyfts som argument mot att rusta befintlig järnväg handlar bland annat om att upprustningen skulle behöva bli så betydande att det i princip skall klassas som en nybyggnation i byggkrav vilket medför inskränkningar av säkerhetsavstånd och bullerregler. Detta i sig gör upprustningen svår att genomföra då Tabergsbanan ligger för nära bebyggelse och skyddsvärd natur. Nyare spårgeometriska undersökningar (*se bilaga 2*) ger dock för handen att betydande upprustning är möjlig att genomföra utan att påtagligt öka nuvarande banans ianspråktagande av mark. Men med de regler som gäller för ombyggnation så påverkas inte byggnader i närheten av järnvägen negativt. De får istället en bättre miljö då bullret minskar avsevärt i och med ny byggnadsteknik. Att satsa på högre hastighet på en modern järnväg på sträckan mellan Vaggeryd och Värnamo förkortar tiden att pendla mellan Jönköping och Värnamo. Det påverkar inte heller Tabergsdalens pendlare negativt. Det sätter utveckling av nuvarande järnvägssträcka i nytt ljus framför en nybyggnation (*se bilaga 3*).

En redan hårt trafikerad Jönköpingsbana mellan Jönköping och Nässjö riskerar med ny anslutning Byarum-Tenhult få betydligt försämrad kapacitet. Både vad gäller att möta Jönköpings möjlighet till anslutning gentemot stambanan samt Höglandets anslutning till Jönköping och vice versa. Detta är inte en acceptabelt för de som pendlar inom vår region och inte heller för de som reser mellan pendlar Jönköping och våra stora städer. Tvärtom så måste vi säkra upp att vår region har en fortsatt möjlighet till pendling.

Vad gäller godstrafiken är det avgörande att säkra godsflöden till och från Torsviksområdet söder om Jönköping. En upprustad Tabergsbana skulle erbjuda anslutning norr ifrån och säkra redundans i systemet vid behov av omledning. Däremot har förhållanden och förutsättningar vad gäller godstransporter inom och genom Jönköpings län sedan planer kring ny järnvägssträckning Byarum-Tenhult initierades förändrats generellt. Bland annat genom genomförda och planerade järnvägsinvesteringar i angränsande regioner. Förbättringar i Alvesta medför möjlighet att ansluta från kust-till-kustbanan och södra stambanan norrut mot Torsvik. Den anslutning som var tänkt via ny sträcka Byarum-Tenhult bedöms därmed numera som mindre angelägen eftersom den skulle utgöra en omväg. Omvägar fördyrar för de som trafikerar banan och påverkar även vår miljö negativt.

Liberalerna i Region Jönköpings län samt Liberalerna i Jönköpings kommun understryker därmed behov av omtag avseende utredning av alternativen rusta

nuvarande järnväg i Tabergsådalen respektive bygga ny sträcka Byarum-Tenhult. För en ny sträcka Byarum- Tenhult krävs i alla händelser en ny uppdaterat samhällsnyttokalkyl utifrån aktuellt nuläge för att motivera att projektet drivs vidare

Bilagor

1) Länk till sammanställning av de beräkningar som Trivector nyligen utfört med sammanställning som visar att totala kollektivtrafiken i stråket Månsarp – Jönköping skulle öka med 50% om befintlig järnvägssträcka upprustas istället för att ersättas med ny sträckning Byarum – Tenhult

https://drive.google.com/file/d/1L5sniQjKJTKQ9uUPi-rM09ma5cnYWiSx/view?usp=drive_link

2) Länk till utredning som Tann Infrateknik utfört under 2024-2025 med spårgeometrisk analys för hela sträckan Värnamo Jönköping

https://drive.google.com/file/d/1hemCQzkUECXYA1dxSyxrvHeFNN6XyEU9/view?usp=drive_link

3) Länk till genomförbarhetsanalysen från Tüv Süd som utförts under 2024-2025

https://drive.google.com/file/d/1yhE09pJuAmQTFw7yZSSPQ4rUgLy3B6d6/view?usp=drive_link